

טיפול אוריינות סביבתית בהכוונה של SRL בקרב סטודנטים לחינוך

גולי אורטל-עברי, מיכל ציון

אוניברסיטת בר אילן

מייל לתכתובות: guly.ivry@gmail.com

האתגרים המורכבים העומדים בפני האנושות מחייבים אזרחים בעלי אוריינות סביבתית מדעית, חברתית וכלכלית. אוריינות סביבתית המורכבת מארבעה תחומים: ידע, רגש, מיומנות והתנהגות, מספקת לפרט את היכולת להבין את מצבן של מערכות סביבתיות ולנקוט בפעילות סביבתית מותאמת כדי לשמר, לשקם או לשפר את המערכות הללו.

תוכניות לימוד לאורך השנים הצליחו לשפר במקרה הטוב ידע ועמדות, אך רובן לא הצליחו להקנות מיומנויות סביבתיות ולשנות התנהגות.

המחקר מתמקד בקידום אוריינות סביבתית על-ידי הכוונה עצמית בלמידה Self-Regulating Learning (להלן: SRL). SRL הינה שיטת הוראה המעודדת ניהול ושליטה בלמידה של שלושה מרכיבים: קוגניציה, מטה-קוגניציה ומוטיבציה. לטענתנו קשר בין אוריינות סביבתית לבין SRL הינו מבטיח משום חשיבות רכיבי SRL לפיתוח מיומנויות המאה ה-21. במאה זו אחד האתגרים החשובים שלה הוא האתגר הסביבתי. אנו מציעים מודל למידת חקר פתוח של משימה לימודית סביבתית המשלב הכוונה של SRL בלמידה קבוצתית. השערת המחקר היא שהכוונת SRL תתרום לרמת אוריינות סביבתית בקרב סטודנטים לחינוך. במחקר השתתפו 111 סטודנטים לחינוך בשישה מוסדות חינוך אקדמיים, שנחלקו לשתי קבוצות: למידה המשלבת +SRL וללא -SRL.

נערכה השוואה בין ביטויים של אוריינות סביבתית של הסטודנטים באמצעות מחוון ELIN ונעשתה בדיקה של רצף התפתחותי של אוריינות סביבתית לפי רמת ביטויים אלה באמצעות מחוון NOFAOR שנבנה והתייחס לשלוש רמות ביטוי: רמה נומינלית, רמה פונקציונלית ורמה אופרציונלית. שני המחווים אורגנו כאינדקס שבו לכל מדד שנבדק במחקר שלוש רמות ביצוע. רמת הביצועים נבדקה בניתוח שונות לפי קבוצות המחקר. בנוסף נערך ניתוח תוכן איכותני לאורך תהליך החקר.

נמצאו הבדלים מובהקים לטובת קבוצת +SRL: בתחום הידע הסביבתי – נמצא הבדל מובהק בקטגוריה של "הידע החברתי"; בתחום הרגשי – נמצא הבדל מובהק בקטגוריה של "אחריות כללית או ספציפית"; בתחום המיומנות הסביבתית – נמצא הבדל מובהק בקטגוריות של "שימוש בחשיבה ביקורתית"; "יכולת תכנון"; "חיפוש אחר שינוי"; "הערכת תוצאות של פעילויות"; בתחום ההתנהגות הסביבתית – נמצא הבדל מובהק.

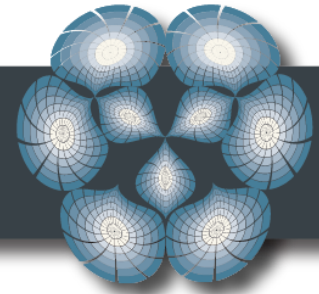
תוצאות אלו תורמות לביסוס הקשר התיאורטי שבין הכוונת SRL וטיפול אוריינות סביבתית.

תרומת המחקר:

תוצאות אלו מדגישות את החשיבות של שילוב של הכוונת SRL וטיפול אוריינות סביבתית במסגרת הכשרת סטודנטים לחינוך.

כמו כן, תוצאות אלו מאפשרות לווסת את הלמידה על-ידי חיזוק קטגוריות חלשות ובכך לקדם אוריינות סביבתית בצורה מבוקרת.

ממצאי מחקר זה מצביעים על צורך הכרחי בפיתוח אוריינות סביבתית כחלק בלתי נפרד מתוכניות להכשרת מורים, על מנת לגרום לכך שהחינוך הסביבתי יהיה חלק משגרת החיים הפדגוגית והחברתית הקיימת בבתי הספר.



למידה בחוץ בזמן סגרי הקורונה – יישום חינוך סביבתי גם בעתות משבר

נירית אסף, דפנה גן

מכללת סמינר הקיבוצים

מייל לתכתובות: assafnirit@gmail.com

מערכת החינוך, שנפגעה קשות ממשבר הקורונה, והחינוך הסביבתי בפרט מאתגרים בעקבות המשבר. הטלטה שעברה המערכת בעקבות המעבר החד להוראה מרחוק, חייבה תגובה מהירה. מערכת החינוך, כחלק מהמערכת האקולוגית-חברתית (Social ecological systems), מושפעת מפעיונות ומלחצים מערערים (Folke et al. 2010; Plummer, 2010) כמו משבר הקורונה. מערכות אקולוגיות-חברתיות מאופיינות בשלוש תכונות מרכזיות: חוסן (resilience), יכולת הסתגלות (adaptation) ויכולת שינוי (transformation). תכונות אלה מספקות יציבות לתהליכים המתרחשים במערכת. נשאלת השאלה באיזו מידה יש למערכת האקולוגית-חברתית הארצית חוסן ולכן היא תבצע התאמות למצב המשבר ותחזור לקדמותה, כלומר תבצע לולאת למידה יחידה. לולאת למידה יחידה מאופיינת בלמידה נקודתית, תוך התאמות קטנות ביחס לטעויות. תגובת המערכת יכולה להתבצע גם באמצעות לולאת למידה כפולה, המאופיינת בניסיונות לשינוי נורמות ארגוניות. לולאת למידה משולשת היא שינוי יסודי של מודל הניהול הארגוני (Lof, 2010). במילים אחרות, השאלה היא האם משבר הקורונה יגרום לקידום החינוך הסביבתי כחלק מתפיסת מערכות אקולוגיות-חברתיות להיטמע במערכת החינוך? החינוך הסביבתי, כחלק מהתפיסה של מערכות אקולוגיות-חברתיות, יכול לשמש כלי מרכזי בלולאת למידה משולשת, לחולל שינוי בחברה ובסביבה ובאופן זה להשפיע גם על מערכת החינוך כולה. מטרת המחקר: לבחון את אופן ההתנהלות של מחנכים סביבתיים ואת הדרכים שבחרו לקרב את התלמידים לטבע בזמן הסגר הראשון.

מחקר איכותני פרשני בו נערכו 16 ראיונות עם מחנכים סביבתיים (אפריל 2020), נותחו מסמכים שמשתתפי המחקר עשו בהם שימוש. המדגם מציג נקודת מבט ייחודית של בעלי השכלה וניסיון בחינוך סביבתי.

הממצאים מצביעים על יחסי סביבה וחברה שבאו לידי ביטוי בתגובת המחנכים למשבר ובדרכי ההוראה שלהם. בנוסף נמצא כי המחנכים הסביבתיים הגיבו ביצירתיות למשבר, תוך שימוש במגוון אמצעי הוראה שאפשרו יצירת קשר בין-אישי עם התלמידים וניצול המרחב (100 מטר) לצורך התבוננות, חקר ולמידה מעמיקה אישית, חברתית וסביבתית. תרומתו של מחקר זה בהתבוננות על משבר הקורונה בהיבט של חינוך סביבתי בהקשר של מערכות אקולוגיות-חברתיות, ובהצגת האתגרים וההזדמנויות של מחנכים סביבתיים שהביאו לפיתוח אמצעי הוראה מגוונים להתמודדות עם המשבר והצורך ללמד מרחוק.

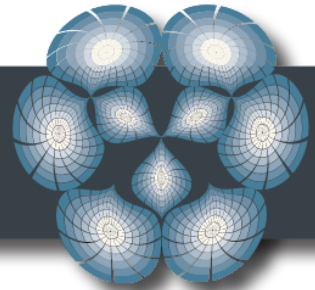
תרומת המחקר:

תרומת המחקר: במישור האקדמי – שילוב המסגרת התיאורטית של מערכות אקולוגיות-חברתיות לבחינת יישומו של החינוך-הסביבתי בזמן משבר מוסיף נדבך חשוב לשיח התיאורטי בנושא; במישור היישומי – ברמת מקבלי החלטות, מערכת החינוך צריכה להכיר בחינוך-הסביבתי כמומנונת נדרשת וחשובה במאה ה-21. ברמת המורים – חשיבות יצירת החיבור לטבע גם בעת סגר באמצעות הלמידה בחוץ לפיתוח חשיבה ביקורתית שתאפשר פעולה מושכלת למען הסביבה והחברה. אנו ממליצות להקנות את כלי החינוך סביבתי ועקרונותיו באופן מקוון לכלל המורים בישראל.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת



תפיסות בקרב הציבור בישראל לגבי תופעת השלכת פסולת אישית באתרי טבע ופארקים

נעמה לב, אופירה אילון, מיה נגב

אוניברסיטת חיפה

מייל לתכתובות: levnaama@gmail.com

הלכלוך ברחובות, חופים, פארקים ואתרי טבע יוצר בעיות חברתיות כלכליות וסביבתיות רבות, פגיעה אסתטית, זיהומי קרקע ומים, פגיעה בבריאות הציבור והפצת מחלות, פגיעה במגוון הביולוגי ומוות בע"ח ואף נזקים כלכליים בעקבות ירידה בתיירות. חלק גדול של פסולת זו, נגרם כתוצאה מהשלכת פסולת אישית ברשות הרבים, תופעה התנהגותית וחברתית בעלת השפעה שלילית על הסביבה. ישנם גורמים רבים המאפיינים את תופעת השלכת הפסולת ברשות הרבים. ממחקרים שונים עולה כי לתרבות ולנורמות החברתיות יש השפעה ניכרת על התופעה.

מטרת המחקר - לזהות את התפיסות של הציבור הישראלי לגבי השלכת פסולת אישית באתרי טבע ופארקים. המחקר בחן את הקשרים בין הצהרה על תדירות השלכת הפסולת באתרי טבע, לבין מאפיינים דמוגרפיים, עמדות, נכונות לפעולה ואחריות אישית. בנוסף, נבדקו התפיסות לגבי סוג הפסולת המושלכת, הגורמים להשלכה ופתרונות אפשריים.

שיטת המחקר - מחקר כמותני שבחן את התפיסות בציבור בישראל, על פי מדגם מייצג של 401 משתתפים בעזרת שאלון מקוון. השאלון בחן את ההצהרה על השלכת פסולת, עמדות, נכונות לפעולה ואחריות אישית.

תוצאות ומסקנות המחקר - למרבית המשתתפים במחקר הניקיון בטבע חשוב. ברם, לתפיסת המשתתפים, "רמת הניקיון" נמצאה בינונית, כאשר-שמורות טבע פתוחות וחופי הים והכנרת פחות נקיים מהשמורות הסגורות בתשלום ואתרי הטבע בעיר. למרות שקיים קונצנזוס בקרב המשתתפים לגבי העמדות לחשיבות השמירה על הניקיון בטבע, 45% מהנשאלים, הצהירו כי, השליכו פסולת ולכלכו את הטבע לפחות פעם אחת בשנה האחרונה. לתפיסת המשתתפים הגורם הכי משפיע על השלכת הפסולת (של האחרים, לא של המשיבים, כמובן) הוא "בכוונה, בשביל הכיף" והפתרון המשפיע ביותר הוא אכיפה וקנסות. נמצא ריבוי גורמים לתופעה ומורכבות גדולה בהתמודדות איתה. לתפיסת המשתתפים, סוג הפסולת שהושלכה בטבע, בכמות הגדולה ביותר, הייתה בדלי סיגריות, בנוסף נמצא כי ישנם סוגי פסולת שנחשבים "לגיטימיים" להשלכה בטבע. נמצא כי צעירים, חרדים, תושבי אזור ירושלים ובעלי רמת השכלה נמוכה, הצהירו כי השליכו פסולת ולכלכו את הטבע בתדירות גבוהה יותר מאחרים.

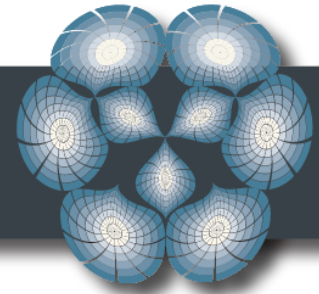
תרומת המחקר:

לאורך השנים התבצעו בעולם מחקרים רבים הבוחנים את מאפייני התופעה. חלק מהמחקרים מעידים על חשיבות הנורמות החברתיות והתרבות בנוגע לתופעת השלכת הפסולת ולכלוך המרחב הציבורי. בישראל, ככל הידוע, טרם התבצע מחקר הבוחן בצורה מעמיקה את התפיסות של הציבור הישראלי לגבי השלכת פסולת במרחב הפתוח. מחקר זה מציג למקבלי ההחלטות ומנהלי אתרי הטבע והפארקים את הגורמים לתופעה והדרכים להתמודדות יעילה שיביאו לשיפור ברמת הניקיון במרחב הפתוח בישראל.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת



השטחים הפתוחים הם הבית שלי: השפעה ארוכת-טווח של תוכנית חינוכית לשמירת טבע במרחב שקמה על משתתפיה

איריס אלקהר, נעמה לב, דפנה גן

מכללת סמינר הקיבוצים

מייל לתכתובות: iris.alkaher@smkb.ac.il

מטרה מרכזית של תוכניות חינוכיות הפועלות בגישת חינוך מבוסס-מקום היא חיזוק קשר המשתתפים בהן למקום והשפעה ארוכת-טווח על אזרחותם הפעילה בהיבטים של ידע, עמדות ומחויבות לפעול למען הסביבה. עם-זאת, מרבית המחקרים בתחום מתעדים תרומת תוכניות כאלה קרוב למועד סיומן. מנקודת-המבט של חינוך מבוסס-מקום המחקר הנוכחי בחן את השפעת התוכנית "מרחב שקמה - השטחים הפתוחים הם הבית שלי" המופעלת על-ידי רשות-הטבע-והגנים על המשתתפים בה (מורים, תלמידים ומדריכים) בהיבטים אלה, לאחר 5-8 שנים מסיום מעורבותם בה. התוכנית פועלת כעשור במספר בתי-ספר יסודיים במרחב-שקמה והשתתפו בה מאות תלמידים. התוכנית נועדה לעודד אזרחות פעילה בקרב קהילות מרחב-שקמה על-מנת לשמור על השטחים הפתוחים. לאור חשיבות התוכנית והמשאבים הרבים המושקעים בה על-ידי רט"ג ראוי לבחון האם מטרותיה מושגות בטווח-הארוך. רט"ג ראוי לציון על בחירתה לבחון תוכנית זו לעומק ולהתבונן באופן ביקורתי על הצלחותיה ואתגריה. במסגרת גישת חקר-מקרה נאספו במחקר נתונים משאלונים, ראיונות ומסמכים. הממצאים מלמדים שלתוכנית השפעה במעגלים מתרחבים החל מהשפעות אישיות על המורים ועד להשפעות קהילתיות. נמצא שהתוכנית חיזקה את הידע של התלמידים, שנשמר לטווח-ארוך. אולם, לא נמצאו הבדלים מובהקים בעמדות ובהתנהגות הסביבתית המוצהרת בין תלמידים שהשתתפו בתוכנית לכאלה שלא. בוגרים שראיינו הביעו נכונות מסוימת לפעול למען השטחים הפתוחים בהתייחסם לדילמת שימור-מול-פיתוח מקומית. מספר מרכיבים בתוכנית דווחו כתורמים ללמידה החווייתית של התלמידים, לחיזוק עמדותיהם ונכונותם לפעול למען שמירת טבע ובהשפעת התוכנית על בית-הספר והקהילה (למשל, תלמידים מדריכים הורים ופעולות סביבתית). המורים שהיו מעורבים בתוכנית מספר שנים זוכרים אותה, ומציינים את תרומתה לחיזוק הידע, המודעות והנכונות שלהם לפעול ובמידה כלשהי את תרומתה בהיבטים אלה לבוגרים. בנוסף, המורים מדגישים שקשר רציף מצד רכזת התוכנית מרט"ג עימם סייע להם לשלב תכנים מהתוכנית בתהליכי הוראתם. מהממצאים עולה, שהמדריכים תופסים את עצמם כמקור ידע בנושא שמירת טבע ואת תפקידם להנחיל ידע ומודעות סביבתיים. מרביתם מסכימים שלמורים תפקיד חשוב במעורבות פעילה בתוכנית, אך בפועל אינם משתפים אותם. בנוסף, המדריכים מבינים את חשיבות שילוב התוכנית בתוכנית-הלימודים הבית-ספרית, אך אינם פועלים לשם כך.

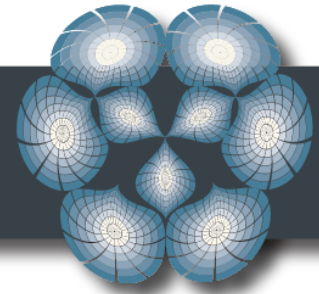
תרומת המחקר:

מטרות התוכנית הושגו חלקית. על-מנת שהתוכנית ייזכרו כמשמעותית לבוגריהן בטווח-ארוך, ויעודדו אזרחות פעילה חשוב שיכללו התנסות ישירה ומתמשכת בפעולות סביבתיות, זימנו מעורבות רגשית ויתמקדו פחות בהנחלת ידע מדעי. רתימת המורים למעורבות פעילה בתוכניות כאלה ושילוב התוכנית בתהליכי ההוראה שלהם, מחייבת לטפח קשרי מדריך-מורה. תרומת המחקר העיונית היא בחינת השפעות ארוכות-טווח של תוכניות חינוכיות-סביבתיות, והתרומה המעשית היא סיוע לארגונים סביבתיים לקבל החלטות לגבי המשך תוכניות מתמשכות כאלה באופן שיממש את מטרותיהן.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת



העברה בין דורית של התנהגות סביבתית בישראל: תפקידם של זהות, תרבות וערכים

אופיר וינשל-שחר¹, איתי גרינשפן¹, טלי כץ גור², פמידה הנדי³

1. האוניברסיטה העברית בירושלים
2. אוניברסיטת חיפה
3. University of Pennsylvania

מייל לתכתובות: ophirws@gmail.com

עלייתו של משבר האקלים על סדר היום הציבורי, והשאלה כיצד ניתן למזער את השפעת האדם על הסביבה, הציפה, בין היתר, דיון על המנגנונים החברתיים דרכם יחידים וקבוצות רוכשים או מאמצים התנהגויות פרו-סביבתיות. מנגנון חברתי שלא ניתנה עליו מספיק הדעת בדיון זה הוא העברה בין-דורית. מנגנון העברה בין-דורית מצביע על יחסי גומלין והשפעות נורמטיביות ברמת המשפחה ועל קשר בין נטיות פרו-סביבתיות של הורים לבין עמדות והתנהגויות סביבתיות של ילדים. למרות התפתחות המחקר סביב נושא זה בעולם (Katz-Gerro et al., 2020), מעט ידוע על הרובד התרבותי-חברתי של העברה בין-דורית, כלומר: על האופן בו מבנים תרבותיים, מוסדות ומסורות מעצבים העברה בין-דורית של עמדות, ערכים, והתנהגויות סביבתיות בתוך המשפחה. במובן זה, ישראל כמדינה רב-תרבותית המאופיינת בקבוצות מובחנות על בסיס דת, מוצא אתני וסטטוס הגירה מהווה מרחב הולם לבחון את המנגנונים דרכם תרבות וערכים פנים- וחץ-משפחתיים מעצבים התנהגויות מקיימות. בהתאם, שאלת המחקר שלנו היא מה תפקידם של מבני תרבות זהות בהעברה בין-דורית של התנהגויות סביבתיות בקרב משפחות בישראל, ומהם הנרטיבים התרבותיים סביבתיים העולים בקרב משפחות בישראל?

המחקר נערך בשיטה האיכותנית ומבוסס על קבוצות מיקוד עם נציגים של שלושה דורות מבני אותה המשפחה (26 מרואיינים) שהשתתפו בראיונות עומק חצי מובנים שנערכו בשנים 2016-2017. המשפחות המרואיינות משקפות מאפיינים תרבותיים טיפוסיים של החברה הישראלית (כגון משפחות מהחברה החרדית, הערבית, ילידי הארץ, ומהגרים). המסרים בתוך המשפחה עוברים בפעולות יומיומיות בצורות מגוונות תוך התייחסות למאפיינים של מקום, זמן והבדלים בין תרבותיים. ממצאי המחקר מראים כי בחברה החרדית והערבית היבטים מסורתיים-תרבותיים של כיבוד הורים פועלים כציר מרכזי בתהליכי החיברות וההעברה של התנהגויות סביבתיות בתוך המשפחה. לעומת זאת, במשפחות של מהגרים צומחים מנגנונים הפוכים של העברה מילדים להורים (לצד תהליכים מסורתיים יותר של הורה-ילד), כחלק מתהליכי ההטמעות והקליטה בחברה החדשה. עוד נמצא שלאם המשפחה תפקיד מרכזי בתהליכי החיברות של התנהגויות הנתפסות כפרו סביבתיות. ממצא זה מעלה שאלה לגבי הצטלבות המיקומים בין היבטים מגדריים לסוגיות סביבתיות ומזמין מחקרי המשך בנושא.

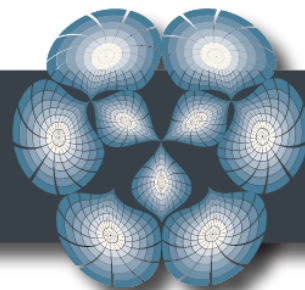
תרומת המחקר:

פעולות, מנהגים ופרקטיקות פרו סביבתיות הן תוצר לא רק של מערכת ערכים נורמטיבית אלא גם של השפעות תרבותיות (והטבעות תרבותיות) המתורגמות למיומנויות, רוטינות והרגלים. הוספת הפרספקטיבה התרבותית לספרות על העברה בין דורית של התנהגויות סביבתיות מלמדת על חשיבות היבטים תרבותיים, מבנים ומסורות בעיצוב תפיסות, פרשנויות והתנהגויות של פרטים. הבנה זו מציעה להתייחס באופן דיפרנציאלי לקבוצות אוכלוסייה שונות ולהבין אילו מאמצים חינוכיים ואחרים ניתן להציע במטרה לקדם התנהגויות מקיימות בהתמודדות עם משבר האקלים.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת



מה ילדים זוכרים כמשמעותי מהשתתפות בחוג בגן חיות? מחקר איכותני להעמקת ההבנה של חוויות של ילדים מחוג בגן החיות.

מאיה בחילי, אורית בן צבי אסרף

אוניברסיטת בן גוריון בנגב

מייל לתכתובות: mayabarz@post.bgu.ac.il

סביבות למידה בלתי פורמאליות מעוצבות כמו גן חיות ממלאות תפקיד חשוב בחינוך הציבור. המטרות של גני חיות ממוקדות בחינוך הציבור לשימור טבע. בין הגורמים העשויים להשפיע על ידע, גישה והתנהגות שימור טבע נכללים סוג ומשך החוויה החינוכית אותה עובר הלומד. המחקר שלנו התמקד בילדים בגילאי 6-10 שהשתתפו בחוג במשך 9 חודשים בגן חיות מקומי. מטרת המחקר היא להאיר את האלמנטים שנתפסים כמשמעותיים על-ידי ילדים שהשתתפו בחוג בגן החיות. במחקר איכותני זה קיימנו ראיונות עומק עם 21 ילדים לאחר סיום החוג. הראיונות תומללו וקודדו, ונותחו באופן אינדוקטיבי ל 3 עצי קטגוריות, כשכל אחד מהם הסתעף לכמה תתי-תתי קטגוריות. העץ הראשון הוא חוויות הילדים בחוג, וכלל את תתי הקטגוריות: חוויות קוגניטיביות, רגשיות, פיזיות וחברתיות. עץ הקטגוריות השני - תפיסות ורגשות כלפי חיות הגן, בו נכללו תתי-הקטגוריות: אהבה, נרטיב, פחד, חיות בגן לעומת בטבע וחיות שהילדים היו רוצים שיהיו בגן החיות. העץ השלישי הוא דמות הילד, שכלל את תתי-הקטגוריות: חיבור לעולם הטבע (בסביבה הביתית, בילויים משפחתיים ובשעות הפנאי), שאיפות לעתיד ומאפיינים אישיותיים. מהתוצאות עולה כי רגשות ותפיסות המשתתפים כלפי חיות שיש להן שם, סיפור, נרטיב או שמיוחסות להן תכונות אנושיות היו דומיננטיות במיוחד. הילדים העידו על רגשות קרבה ואף הזדהות עם חיות להן מיוחסים אלמנטים אלו, רגשות שעשויים להיות מועברים מהפרט המקורי לפרטים אחרים ולבעלי חיים נוספים, ועל-ידי כך לקדם שימור טבע. נוסף לכך זיהינו מוטיבציה גבוהה להשתתפות בחוג ולמידה על עולם החי. אנו מייחסים מוטיבציה גבוהה זו לסוג ולמגוון החוויות הגדול אליהן נחשפו הילדים במסגרת החוג. סוג החוויות התאים לתחומי הידע, העניין והציפיות הקודמות של הילדים, כפי שעולה מהקטגוריה השלישית- דמות הילד, שכן מדובר בילדים אוהבי טבע, שעולם החי מעניין ומסקרן אותם, חאת בהתאם למודל הקונטקסטואלי. מגוון החוויות הגדול שהוצע בחוג – האכלה, ליטוף, למידה אודות חיות שונות, מפגשים עם יונקים, זוחלים, עופות חסרי חוליות ועוד, כל אלו אפשרו לכל ילד להחשף לסוג החוויה שהיתה המשמעותית ביותר עבורו.

תרומת המחקר:

גני חיות הם מוסדות שאחת ממטרותיהם העיקריות היא קידום חינוך לשימור טבע, ומחקרים רבים עוסקים בשאלת העמידה במטרות אלו. במחקר ניכר החיבור העמוק שחשים הילדים לחיות הגן ולבעלי החיים בו, חיבור שנוצר לאורך שנת השתתפות בחוג. רגשות חיבה וקרבה לבעלי חיים הן גורם מוטיבציוני לשמירת טבע וחינוך סביבתי, ומחקר זה מציע מבט עומק על האופן בו חוויות חיבור מעין אלו נוצרות ומתבססות בקרב ילדי החוג.